

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

17/364-

20.01.2017

Høring - Forslag til forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninger -

Kunnskapsdepartementet sender med dette forslag til forskrift om felles rammeplan for de helse- og sosialfaglige grunnutdanningene på høring. I tillegg sendes forslag til nytt styringssystem for disse utdanningene på høring, med samme frist. Målet med forskriften og nytt styringssystem er å sikre at sektormyndighetene, utdanningene og tjenestene det utdannes til, får økt innflytelse på det faglige innholdet i utdanningene.

Kunnskapsdepartementet planlegger en høringskonferanse om forslaget til nytt styringssystem. Invitasjon til konferansen sendes ut i løpet av kort tid.

1. BAKGRUNNEN FOR FORSLAGET OM NYTT STYRINGSSYSTEM

I februar 2012 overleverte Kunnskapsdepartementet Meld. St. 13 (2011-2012) *Utdanning for velferd – Samspill i praksis* til Stortinget. Et sentralt budskap i meldingen er at utdanning og forskning må fremskaffe kunnskap og kompetanse som er innrettet mot tjenestenes behov. For å lykkes med denne målsettingen er det nødvendig å sikre et bedre samspill mellom tjenestene og utdanningene. I behandlingen av meldingen ga Stortinget sin tilslutning til en rekke forslag for å styrke kvaliteten og relevansen i de 19 helse- og sosialfagutdanningene som meldingen beskriver. Blant annet vises det i stortingsmeldingen til Stjernø-utvalget som anbefalte å avvikle ordningen med rammeplaner under forutsetning av at nødvendige nasjonale kompetansekrav til kandidatene fastsettes på annen måte. I meldingen varslet departementet også at det ville erstatte de nåværende rammeplanene med en felles forskrift for alle de helse-

og sosialfaglige grunnutdanningene på universitets- og høyskolenivå. Det nye foreslåtte styringssystemet skal sikre nødvendige kompetansekrav og gir dermed grunnlag for avvikling av dagens ordning med særskilte rammeplaner for helse- og sosialfagutdanningene. Det nye styringssystemet beskrives nærmere i et eget avsnitt.

Stortingsmeldingen trakk frem følgende begrunnelser for at de nåværende rammeplanene bør avvikles:

- Helse- og velferdstjenestene har ikke god nok innflytelse på det faglige innholdet i helse- og sosialfagutdanningene.
- Tjenestene oppfatter utdanningene som statiske.
- Kompetansen til nyutdannede kandidater imøtekommer ikke i tilstrekkelig grad tjenestenes forventninger og behov.
- Rammeplanene vektlegger innsatsfaktorer, mens de siste årenes utvikling av høyere utdanning vektlegger resultater og kandidatens sluttkompetanse.

Det vises i meldingen til at helse- og sosialfagutdanningene må sørge for at studentene forberedes på arbeidsoppgavene og arbeidsmåtene i fremtidens helse- og velferdstjenester. Videre er det behov for bedre styring og bedre mekanismer på nasjonalt nivå for å sikre at forventningene oppfylles.

Departementet har fulgt opp arbeidet med stortingsmeldingen ved å gi oppdrag til Universitets- og høgskolerådet (UHR), og ved å samarbeide tett med sektordepartementene Arbeids- og sosialdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet om hvordan helse- og sosialfagutdanningene bør organiseres og styres.

Resultatene fra oppdragene til UHR er oppsummert i rapportene:

- UHR-prosjektet *Felles innhold* i de helse- og sosialfaglige profesjonsutdanningene
- Kvalitet i praksisstudiene i helse- og sosialfaglig høyere utdanning. *Praksisprosjektet*

På bakgrunn av stortingsmeldingen, rådene fra UHR og samarbeidet med de andre departementene har Kunnskapsdepartementet konkludert med at departementets styring av helse- og sosialfagutdanningene bør endres. Endringene fremkommer i vedlagte forskrift og rammeplan¹ for helse- og sosialfagutdanninger. Innholdet beskrives nærmere i dette høringsnotatet.

I dette høringsnotatet vises det både til rammeplaner og Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk:

- Universitets- og høyskolelovens § 3-2 annet ledd gir Kunnskapsdepartementet hjemmel til å regulere enkelte utdanninger gjennom rammeplaner. Det fremgår av loven at "*Departementet kan fastsette nasjonale rammeplaner for enkelte utdanninger*". Det er ikke nærmere angitt hvordan rammeplanene skal utvikles. Rammeplanene har i de senere årene vært i stadig utvikling. Eksisterende

---

¹ Kunnskapsdepartementet styrer en rekke utdanninger gjennom rammeplaner. Mer informasjon om rammeplaner finnes departementets nettsider: <https://www.regjeringen.no/no/tema/utdanning/hoyere-utdanning/rammeplaner/id435163/>

rammeplaner for helse- og sosialfagutdanninger med tilhørende forskrift, har angitt mål og formål med utdanningene, utdanningenes omfang og innhold og gitt retningslinjer for organisering, arbeidsmåter og vurderingsformer. De siste årene har rammeplanene blitt gitt som egen forskrift, de har blitt mer overordnede og hatt mer oppmerksomhet på læringsutbytte. Rammeplanene skal sikre et nasjonalt likeverdig faglig nivå, slik at utdanningene fremstår enhetlige og gjenkjennelige uavhengig av institusjon. Åtte av helse- og sosialfagutdanningene reguleres i dag av hver sin rammeplan, mens blant annet ingeniørutdanningene og noen av lærerutdanningene reguleres av felles rammeplaner. De øvrige elleve helse- og sosialfagutdanningene som er beskrevet i St. meld. 13, er ikke regulert av rammeplaner.

- Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk er en del av Norges oppfølging av Bologna-prosessen. Det norske kvalifikasjonsrammeverket er tuftet på det europeiske kvalifikasjonsrammeverket for høyere utdanning. Hensikten med det europeiske kvalifikasjonsrammeverket er å gjøre det enklere å sammenligne utdanningskvalifikasjoner på tvers av landegrensene. Utdanninger som er beskrevet etter kvalifikasjonsrammeverkets oppbygging, beskriver hvilke læringsutbytter en kandidat skal oppnå etter endt utdanning.

2. BESKRIVELSE AV NYTT STYRINGSSYSTEM OG ETABLERING AV PROGRAMGRUPPER

Med det nye styringssystemet fjernes dagens rammeplaner for de åtte helse- og sosialfagutdanningene, og erstattes av en overordnet felles rammeplan for alle de 19 helse- og sosialfaglige grunnutdanningene. De åtte utdanningene som har egne rammeplaner i dag, er utdanningene til barnevernspedagog, bioingeniør, ergoterapeut, fysioterapeut, radiograf, sosionom, sykepleier og vernepleier. I tillegg til de åtte utdanningene med rammeplaner gjelder det nye systemet også de elleve utdanningene som ikke har egne rammeplaner. Dette er audiograf-, ernærings-, farmasøyt (provisor- og reseptar-), medisin-, odontologi-, optiker-, ortopediingeniør-, psykolog-, tannpleier- og tannteknikkutdanningen.

Ved at rammeplaner for åtte enkeltutdanninger fjernes og erstattes av en felles rammeplan for alle reduseres også departementets direkte styring av de åtte helse- og sosialfagutdanningene.

I det nye systemet legges det opp til styring på tre nivåer:

1. **Lov.** Styring av utdanningene gjennom rammeplaner hjemlet i universitets- og høyskoleloven videreføres. Kunnskapsdepartementet har gjennom loven det overordnede ansvaret for utdanningene. Utdanningsinstitusjonene vil i det nye systemet fremdeles ha ansvar for det faglige innholdet og kvaliteten i de enkelte utdanningene, jf. uhl. § 3-3.
2. **Forskrift.** Det fastsettes en felles forskrift for rammeplan for alle grunnutdanningene. Rammeplanen fastsetter felles formål og felles innhold på et overordnet nivå for alle de 19 utdanningene. Forskriften blir betydelig mindre detaljert enn dagens

rammeplaner og den vil kun dekke forhold som angår alle helse- og sosialfagutdanningene.

3. **Retningslinjer.** Retningslinjene for hver enkelt utdanning skal beskrive formålet med utdanningen og beskrive læringsutbytter i form av forventet sluttkompetanse for ferdige kandidater slik kravet er utformet i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk². Sluttkompetansen beskrives i form av læringsutbytter inndelt i kriteriene: kunnskap, ferdighet og generell kompetanse.

Hensikten med den nye felles rammeplanen og nasjonale retningslinjer er at utdanningene selv, tjenestene og sektormyndighetene det utdannes til, får økt innflytelse på det faglige innholdet i utdanningene.

Det skal etableres egne programgrupper som får ansvar for å utvikle og senere revidere retningslinjene for den utdanningen programgruppen har ansvar for. Programgruppene skal settes sammen slik at retningslinjene de utformer og reviderer, bygger på tjenestenes kompetansebehov, sentrale politiske føringer og forskningsbasert kunnskap.

3. PROGRAMGRUPPENES SAMMENSETNING

Det skal nedsettes én programgruppe per utdanning. Programgruppene skal settes sammen slik at de best mulig kan ivareta formålet med retningslinjene, oppgavene og kravene fastsatt i rammeplanen. Programgruppene må samlet ha inngående kunnskap om:

- Brukernes behov
- Tjenestene
- Den enkelte utdanning
- Oppdatert forskning innenfor fagområdet eller fagområdene for utdanningen

Programgruppene skal bestå av representanter fra utdanningene, representanter fra relevante helse- og velferdstjenester, studenter og eventuelle andre aktører. Normalt skal representantene oppnevnes for fire år om gangen, med mulighet for reoppnevning på nye to år. Studentrepresentantene oppnevnes for to år om gangen, med mulighet for reoppnevning for to nye år. Dersom en representant slutter i det arbeidsforholdet som var grunnlaget for representasjonen, eller en student slutter på studiet som oppnevningen gjelder for, oppnevnes det en ny representant som sitter ut den perioden den opprinnelige representanten var oppnevnt for.

Programgruppene skal være i dialog med relevante brukergrupper om retningslinjene.

4. ORGANISERING

Arbeidet med retningslinjene organiseres de første to til tre årene som et prosjekt i Kunnskapsdepartementet i samarbeid med Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Barne- og

---

² <http://www.nokut.no/no/Fakta/Det-norske-utdanningssystemet/Nasjonalt-kvalifikasjonsrammeverk-for-livslang-laring/>

likestillingsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet. Prosjektet styres av en styringsgruppe på ekspedisjonssjefnivå fra disse fire departementene.

Styringsgruppen har ansvar for å utforme endelig organisering av prosjektet og sikre at programgruppene har dialog på tvers for å forsterke samhandling mellom utdanningene. Det er ikke endelig besluttet om retningslinjene skal fastsettes som forskrifter. Det skal utvikles retningslinjer for alle de 19 helse- og sosialfagutdanningene. I første omgang prioriteres de åtte utdanningene som i dag har rammeplaner. Disse utdanningene er barnevernspedagog, bioingeniør, ergoterapeut, fysioterapeut, radiograf, sosionom, sykepleier og vernepleier.

Programgruppene får sekretariatsbistand fra et prosjektsekretariat som opprettes av Kunnskapsdepartementet. Prosjektsekretariatets oppgaver er blant annet administrativ støtte til gjennomføring av programgruppemøtene, møter med brukerne, eventuelt konferanser og løpende nettinformasjon om programgruppens arbeid.

5. RAMMEPLANEN

Det nye styringssystemet består av forskriften og retningslinjene for hver av de 19 helse- og sosialfagutdanningene. Forskriften beskriver den nye felles rammeplanen for alle de 19 helse- og sosialfagene med følgende fem paragrafer:

Formålsparagrafen fastsetter mål med utdanningene og overordnede krav.

Paragraf 2 om læringsutbytte fastsetter det som skal være felles læringsutbytte for alle de 19 helse- og sosialfagutdanningene. Høringsforslaget til felles innhold er utviklet på grunnlag av rapporten *Felles innhold* som UHR har laget på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet.

Krav til læringsutbytte skal være felles for alle de 19 utdanningene. De ulike programgruppene spesifiserer i retningslinjene krav til innhold i hver enkelt utdanning. Utdanningsinstitusjonene innarbeider dette i sine lokale programplaner, og har ansvar for at studentene oppnår det overordnede læringsutbyttet.

Paragraf 3 setter krav til praksis. Som grunnlag er blant annet rapporten *Kvalitet i praksis* brukt.

Paragraf 4 legger føringer på utvikling av nasjonale retningslinjer og oppfølgingen av disse.

Paragraf 5 fastsetter når de øvrige paragrafene innføres.

6. FREMDRIFTSPLANEN

I tabellen under gis det en kort oversikt over de viktigste aktivitetene og fristene i det videre arbeidet med forskriften og retningslinjene. Hensikten med fremdriftsplanen er primært å vise overfor utdanningsinstitusjonene når de må forberede seg på å revidere og ferdigstille

programplanene til sine helse- og sosialfagutdanninger som følge av programgruppens nye retningslinjer. Se punktene 8 og 9. De øvrige punktene er informasjon om hvilke prosesser Kunnskapsdepartementet og programgruppene jobber med frem til retningslinjene er klare til utsending til institusjonene.

	Aktivitet	Tidsrom	
		Nåværende rammeplanstyrte utdanninger	Utdanninger uten rammeplaner
1	Høring av forskrift og mandatet	Januar – april 2017	
2	Oppnevning av programgrupper	Januar – april 2017	Januar – april 2018
3	Avslutning av høringsarbeidet	April – mai 2017	
4	Etablering av programgruppene og utarbeiding av retningslinjene	Mai – november 2017	Mai – november 2018
5	Etablering av prosjektsekretariatet i KD KD sender ut forskriften sammen med rundskriv KD oppdaterer prosjektmandatet	Mai 2017	
6	Programgruppene sender retningslinjene på høring	Desember 2017 (tre måneders høringsfrist)	Desember 2018 (tre måneders høringsfrist)
7	Programgruppene bearbeider høringsinnspillene og fullfører retningslinjene Prosjektsekretariatet sender ut retningslinjene til utdanningsinstitusjonene	Mars – april 2018	Mars- april 2019
8	Utdanningene reviderer programplanene etter føringer fra retningslinjene	Mai – november 2018	Mai – november 2019
9	Iverksetting av reviderte programplaner	Høsten 2019	Høsten 2020

Høringsnotatet er tilgjengelig på www.regjeringen.no. Vi ber om at høringsuttalelser sendes elektronisk ved bruk av den digitale løsningen for høringsuttalelser på www.regjeringen.no/id2527734. Høringsuttalelser er offentlige etter offentlighetsloven og blir publisert.

Høringsfristen er **fredag 21. april 2016**.

Med hilsen

Toril Johansson (e.f.)
ekspedisjonssjef

Fredrik Dalen Tennøe
avdelingsdirektør

Vedlegg:
Forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninger

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Adresseliste

Akademiet for yngre forskere			
Akademikerforbundet	Tollbugata 35	0157	OSLO
Akershus fylkeskommune	Postboks 1200	0107	OSLO
Ansgar Teologiske Høgskole	Fredrik Fransons vei 4	4635	KRISTIANSAND S
Arbeids- og sosialdepartementet	Postboks 8019 Dep	0030	OSLO
Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo	Postboks 6768 St. Olavs plass	0130	OSLO
Association of Norwegian Students Abroad	Storgt. 19	0184	OSLO
Atlantis Medisinske Høgskole	Postboks 4290 Nydalen	0402	OSLO
Aust-Agder fylkeskommune	Serviceboks 606	4809	ARENDAL
Barne- og likestillingsdepartementet	Postboks 8036 Dep	0030	OSLO
Barrat Due musikk institutt	Postboks 5344 Majorstuen	0304	OSLO
Bergen Arkitekt høgskole	Postboks 39	5841	BERGEN
Bjørknes høyskole	Lovisenberggt. 13	0456	OSLO
Buskerud fylkeskommune	Fylkeshuset	3020	DRAMMEN
Campus Kristiania			
Markedshøyskolen CERES	Postboks 1195 Sentrum	0107	OSLO
Den nasjonale forskningsetiske komité for medisin og helsefag	Kongens gate 14	0153	OSLO
Den norske Forleggerforening			
Den Norske Jordmorforening	Tollbugaten 35	0157	OSLO
Den Norske Jordmorforening	Tollbugaten 35	0157	OSLO
Den norske legeforening	Postboks 1152 Sentrum	0107	OSLO
Den norske legeforening	Postboks 1152 Sentrum	0107	OSLO
Den norske tannlegeforening	Postboks 2073 Vika	0125	OSLO
Den norske tannlegeforening	Postboks 2073 Vika	0125	OSLO
Den norske veterinærforening	Postboks 6783 St. Olavs plass	0130	OSLO
Det norske Diakonforbund	Rådhusgata 1-3	0151	OSLO
Det teologiske Menighetsfakultet	Postboks 5144 Majorstua	0302	OSLO
Dronning Mauds Minne Høgskole for førskolelærerutdanning	Thoning Ovesens gate 18	7044	TRONDHEIM
Dysleksi Norge			
Econa	Postboks 1869 Vika	0124	OSLO
Fellesorganisasjonen	Pb. 4693 Sofienberg	0506	OSLO
Finansdepartementet	Postboks 8008 Dep	0030	OSLO
Finnmark fylkeskommune	Henry Karlsens plass 1	9815	VADSØ

Adresseliste

Fjellhaug Internasjonale Høgskole	Sinsenvn. 15	0572	OSLO
Folkehelseinstituttet	Postboks 4404 Nydalen	0403	OSLO
Forandringsfabrikken			
Forskerforbundet	Postboks 1025 Sentrum	0104	OSLO
Forskerforbundet	Postboks 1025 Sentrum	0104	OSLO
Forsvarets etterretningshøgskole	Postboks 800 Postmottak	2617	LILLEHAMMER
Forsvarets høgskole	Postboks 800, Postmottak	2617	LILLEHAMMER
Forsvarsdepartementet	Postboks 8126 Dep.	0032	OSLO
Forum for fagskoler - Abelia	Postboks 5490 Majorstuen	0305	OSLO
Funksjonshemmedes fellesorganisasjon	Mariboës gate 13	0183	OSLO
Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder	Postboks 788 Stoa	4809	ARENDAL
Fylkesmannen i Buskerud	Postboks 1604	3007	DRAMMEN
Fylkesmannen i Finnmark	Statens hus	9815	VADSØ
Fylkesmannen i Hedmark	Postboks 4034	2306	HAMAR
Fylkesmannen i Hordaland	Postboks 7310	5020	BERGEN
Fylkesmannen i Møre og Romsdal	Fylkeshuset	6404	MOLDE
Fylkesmannen i Nordland	Statens hus	8002	BODØ
Fylkesmannen i Nord-Trøndelag	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Fylkesmannen i Oppland	Serviceboks Statens Hus	2626	LILLEHAMMER
Fylkesmannen i Oslo og Akershus	Postboks 8111 Dep	0032	OSLO
Fylkesmannen i Rogaland	Postboks 59	4001	STAVANGER
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane	Statens hus, Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag	Statens hus, Prinsensgt. 10	7468	TRONDHEIM
Fylkesmannen i Telemark	Statens Hus, Gjerpensgt 14	3708	SKIEN
Fylkesmannen i Troms	Postboks 6105	9291	TROMSØ
Fylkesmannen i Vestfold	Postboks 2076	3103	Tønsberg
Fylkesmannen i Østfold	Statens hus Postboks 325	1502	MOSS
Handelshøyskolen BI		0442	OSLO
Hedmark fylkeskommune	Postboks 4404 Bedriftssenteret	2325	HAMAR
Helse Midt-Norge RHF	Postboks 464	7501	STJØRDAL
Helse Nord	Postboks 1445	8038	BODØ
Helse- og omsorgsdepartementet	Postboks 8011 Dep	0030	OSLO
Helse Sør-Øst RHF	Postboks 404	2303	HAMAR
Helse Vest RHF	Postboks 303 Forus	4066	STAVANGER

Adresseliste

Hordaland fylkeskommune	Postboks 7900	5020	BERGEN
Høgskolen i Innlandet	Postboks 400	2418	ELVERUM
Høgskolen i Molde			
vitenskapelig høgskole i logistikk	Postboks 2110	6402	MOLDE
Høgskolen i Oslo og Akershus	Postboks 4, St. Olavs plass	0130	OSLO
Høgskolen i Sørøst-Norge	Postboks 235	3603	KONGSBERG
Høgskolen i Volda	Postboks 500	6101	VOLDA
Høgskolen i Østfold		1757	HALDEN
Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling	Postvegen 213	4353	KLEPP STASJON
Høgskulen på Vestlandet	Postboks 7030	5020	BERGEN
Høyskolen Diakonova	Postboks 6716 St. Olavs plass	0130	OSLO
Høyskolen for Ledelse og Teologi	Micheletsvei 62	1368	STABEKK
Justis- og beredskapsdepartementet	Postboks 8005 Dep	0030	OSLO
Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Komité for kjønnsbalanse og mangfold i forskning			
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	Postboks 8112 Dep	0032	OSLO
KOMPETANSE NORGE	Postboks 236 Sentrum	0103	OSLO
Krigsskolen			
Kriminalomsorgsdirektoratet	Kriminalomsorgens dokumentsenter, Postboks 694	4305	SANDNES
Kulturdepartementet	Postboks 8030 Dep	0030	OSLO
Kunsthøgskolen i Oslo	Postboks 6853 St Olavsplass	0130	OSLO
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
Lovisenberg diakonale høgskole	Lovisenberggaten 15 B	0456	OSLO
Luftkrigsskolen			
Lærernes Yrkesforbund	Lakkegata 3	0187	OSLO
Musikkteaterhøyskolen	Trondheimsveien 137	0570	OSLO
Møre og Romsdal fylkeskommune	Fylkeshuset	6404	MOLDE
Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten	Postboks 7004 St.Olavs plass	0130	OSLO
Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen	Postboks 578	1327	LYSAKER
helse og fysisk aktivitet			
Nasjonalt senter for mat			

Adresseliste

Nasjonalt utvalg for
fagskoleutdanning i helse- og
sosialfag

Naturviterne	Keysersgate 5	0165	OSLO
Nettverk for private høyskoler	Postboks 5144 Majorstuen	0302	OSLO
NLA Høgskolen	Postboks 74	5812	BERGEN
Nord universitet	Postboks 1490	8049	BODØ
Nordland fylkeskommune	Fylkeshuset	8048	BODØ
Nord-Trøndelag fylkeskommune	Fylkets Hus,	7735	STEINKJER
Norges Dansehøyskole	Postboks 2956 Tøyen	0608	OSLO
Norges Diabetesforbund	Postboks 6442 Etterstad	0605	OSLO
Norges Døveforbund	Grensen 9	0159	OSLO
Norges Farmaceutiske Forening	Tollbugt. 35	0157	OSLO
Norges Handelshøyskole	Helleveien 30	5045	BERGEN
Norges Handikapforbund	Postboks 9217 Grønland	0134	OSLO
Norges Handikapforbund	Postboks 9217 Grønland	0134	OSLO
Norges idrettshøgskole	Postboks 4014 Ullevål Stadion	0806	OSLO
Norges Ingeniør- og Teknologorganisasjon	Postboks 9100 Grønland	0133	OSLO
Norges Ingeniør- og Teknologorganisasjon	Postboks 9100 Grønland	0133	OSLO
Norges Juristforbund	Kr. Augustsgt. 9	0164	OSLO
Norges miljø- og biovitenskapelige universitet	Postboks 5003	1432	ÅS
Norges musikkhøgskole	Postboks 5190 Majorstua	0302	OSLO
Norges teknisk- naturvitenskapelige universitet		7491	TRONDHEIM
Norgesuniversitetet	Universitetet i Tromsø	9037	TROMSØ
Noroff høyskole	Postboks 2544	4678	KRISTIANSAND
Norsk barnebokinstitut	Postboks 2674 Solli	0203	OSLO
Norsk ergoterapeutforbund	Stortingsgata 2	0158	OSLO
Norsk ergoterapeutforbund	Stortingsgata 2	0158	OSLO
Norsk Fysioterapeutforbund	Postboks 2704 St. Hanshaugen	0131	OSLO
Norsk Fysioterapeutforbund	Postboks 2704 St. Hanshaugen	0131	OSLO
Norsk Gestaltinstitutt AS Høgskole	Pilestredet 75C	0354	OSLO
Norsk høgskole for helhetsterapi	Husvikveien 105	3113	TØNSBERG
Norsk Lektorlag	Postboks 7037 St. Olavs plass	0130	OSLO
Norsk presseforbund	Postboks 46, Sentrum	0101	OSLO
Norsk psykologforening	Pb. 419 Sentrum	0103	OSLO
Norsk psykologforening	Pb. 419 Sentrum	0103	OSLO

Adresseliste

Norsk Radiografforbund	Rådhusgata 4	0151	OSLO
Norsk Radiografforbund	Rådhusgata 4	0151	OSLO
Norsk senter for menneskerettigheter	Postboks 6706 St. Olavs plass	0130	OSLO
Norsk studentorganisasjon	Holbergs gate 1	0166	OSLO
Norsk Sykepleierforbund	Postboks 456, Sentrum	0104	OSLO
Norsk Sykepleierforbund	Postboks 456, Sentrum	0104	OSLO
Norsk tjenestemannslag	Møllergata 10	0179	OSLO
Nærings- og fiskeridepartementet	Postboks 8090 Dep	0032	OSLO
Olje- og energidepartementet	Postboks 8148 Dep.	0033	OSLO
Oppland fylkeskommune	Serviceboks	2626	LILLEHAMMER
Organisasjon for norske fagskolestudenter			
Oslo kommune	Rådhuset	0037	OSLO
Parat	Postboks 9029 Grønland	0134	OSLO
Politihøgskolen	Postboks 5027 Majorstuen	0301	OSLO
Regionale komiteer for med. og helsefaglig forskningsetikk	Postboks 1130 Blindern	0318	OSLO
REK sør-øst			
Riksrevisjonen	Postboks 8130 Dep	0032	OSLO
Rogaland fylkeskommune	Postboks 130	4001	STAVANGER
Rådet for psykisk helse	Postboks 817 Sentrum	0104	OSLO
Samarbeidsforumet av funksjonshemmedes organisasjoner	Postboks 8953 Youngstorget	0028	OSLO
Sametinget	Ávjovárgeaidnu 50	9730	KARASJOK
Samferdselsdepartementet	Postboks 8010 Dep	0030	OSLO
Samfunnsviterne	Kr. Augustsgt. 9	0164	OSLO
Samfunnsøkonomene	Postboks 1917 Vika	0124	OSLO
Samisk høgskole	Hánnoluohkká 45	9520	KAUTOKEINO
Senter for internasjonalisering av utdanning	Postboks 1093	5809	BERGEN
Sjøkrigsskolen			
Skolelederforbundet	Postboks 431 Sentrum	0103	OSLO
Skolenes landsforbund	Postboks 8783 Youngstorget	0028	OSLO
Skrivekunstakademiet	Georgernes Verft	5011	BERGEN
Sogn og Fjordane fylkeskommune	Askedalen 2	6863	LEIKANGER
STAFO	Postboks 9038 Grønland	0134	OSLO
Statens autorisasjonskontor for helsepersonell	Postboks 8053 Dep,	0031	OSLO
Statens autorisasjonskontor for helsepersonell	Postboks 8053 Dep,	0031	OSLO

Adresseliste

Statens helsetilsyn	Pb 8128 Dep	0032	OSLO
Statens helsetilsyn	Pb 8128 Dep	0032	OSLO
Statlig spesialpedagogisk støttesystem	Postboks 2814 Solli	0204	OSLO
Steinerhøyskolen	Professor Dahls gate 30	0260	OSLO
Steinerskoleforbundet	Prof. Dahlsgt. 30	0260	OSLO
Stipendiatorganisasjonene i Norge	Postboks 552 Sentrum	0105	OSLO
Studieforbundet Solidaritet			
Sør-Trøndelag fylkeskommune	Postuttak	7004	TRONDHEIM
Tekna - Teknisk-naturvitenskapelig forening	Postboks 2312 Solli	0201	OSLO
Telemark fylkeskommune	Fylkeshuset	3706	SKIEN
Troms fylkeskommune	Postboks 6600	9296	TROMSØ
Universitetet i Agder	Serviceboks 422	4604	KRISTIANSAND S
Universitetet i Bergen	Postboks 7800	5020	BERGEN
Universitetet i Oslo	Postboks 1072 Blindern	0316	OSLO
Universitetet i Stavanger		4036	STAVANGER
Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet		9019	TROMSØ
Universitets- og høgskolerådet	Stortorvet 2	0155	OSLO
Universitetssenteret på Svalbard	Postboks 156	9170	LONGYEARBYEN
Utdanningsdirektoratet	Postboks 9359 Grønland	0135	OSLO
Utdanningsforbundet	Postboks 9191 Grønland	0134	OSLO
Utdanningsforbundet	Postboks 9191 Grønland	0134	OSLO
Utenriksdepartementet	Postboks 8114 Dep	0032	OSLO
Vest-Agder fylkeskommune	Pb 770	4666	KRISTIANSAND S
Vestfold fylkeskommune	Fylkeshuset Svend Foynsgt 9	3126	TØNSBERG
VID vitenskapelige høgskole	Postboks 184 Vinderen	0319	OSLO
Westerdals - Oslo School of Arts Communication and Technology			
Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund	Postboks 9232 Grønland	0134	OSLO
Østfold fylkeskommune	Postboks 220	1702	SARPSBORG